Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

TER ADVISERING

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Directoraat-generaal Agro

Auteur
[redacted]

Datum
14 oktober 2022

Kenmerk
DGA / 22512797

WJZ bhm 22484775

Kopie aan

Bijlage(n)
1. **Regelingstekst**
2. **Tekstvoorstel voor in LVR-verslag**

nota

Openstelling POP3+ investeringsregeling 2022

Parafenroute

[redacted]

Aanleiding

Uw voorganger heeft ingestemd met een wijziging en nieuwe openstelling van de investeringsregeling Groen-economische Herstel (titel 4.7 van de Regeling Europese EKZ- en LNV subsidies) onder POP3+ voorwaarden en budget. Voorliggende nota beschrijft de opvolging die hieraan gegeven is via uitwerking van de POP3+ investeringsregeling 2022.

Advies

U kunt:

- kennisnemen van de laatste versie van de regelingstekst en besluiten akkoord te gaan met de openstelling. Daarmee wordt het proces tot publicatie van de regeling in de Staatscourant in gang gezet.
- besluiten de Tweede Kamer over de openstelling te informeren via een toelichting bij het verslag van de Landbouw- en Visserijraad van 20 oktober as.

Kernpunten

- De POP3+ investeringsregeling 2022 is een GLB subsidie-instrument om boeren te stimuleren om duurzame investeringen te doen in hun bedrijf.
- Er is voor de regeling een bedrag van 14 miljoen euro beschikbaar. Dit zijn resterende Rijksmiddelen uit het Plattelandsontwikkelprogramma (POP3+), dat eind 2022 afloopt.
- Dit budget vloeit, als het niet benut wordt, terug naar Brussel. Met de POP3+ investeringsregeling 2022 wordt het geld gebruikt voor toekomstkansen voor de boer en wordt tegemoetgekomen aan de onderstaande doelen.
- Allereerst is de openstelling specifiek bedoeld om de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen en synthetische meststoffen te reduceren, en de

Ontvangen BPZ

productie van hernieuwbare energie te stimuleren. U komt daarmee tegemoet aan een oproep van de Europese Commissie (EC) hiertoe, in de context van de inval in Oekraïne. Deze oproep heeft de EC dit voorjaar gedaan in relatie tot het recent ontwikkelde Nationale Strategische Plan voor het nieuwe GLB vanaf 2023.

- Een tweede onderbouwing voor de openstelling ligt in het grote animo dat er dit voorjaar bleek te zijn voor de openstelling van subsidiemodules naar aanleiding van het Europees Herstelfonds (EHF). In het bijzonder het aantal aanvragen voor de investeringsmodule was zodanig groot, dat dit aanleiding gaf tot een nieuwe, vergelijkbare openstelling.
- Tot slot start het Nationaal Strategisch Plan voor het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouwbeleid vanaf 1 januari 2023. In dit plan wordt ingezet op een transitie en verdere verduurzaming van de Nederlandse landbouwsector. De investeringen in de POP3+ openstelling dragen bij aan deze transitie. Deze openstelling loopt daarom vooruit op het nieuwe GLB.
- De openstelling vindt plaats van 1 december 2022 tot en met 31 januari 2023. Landbouwers kunnen dan een aanvraag doen voor subsidie.
- De openstelling vindt plaats onder POP3+ voorwaarden. Dat wil zeggen dat er een subsidiepercentage gehanteerd wordt van 40 procent op de investering.
- Indien u daarmee instemt worden voorbereidingen getroffen om uiterlijk half november as. de regeling te publiceren in de Staatscourant.
- Ook zal met uw instemmen de Tweede Kamer over deze openstelling geïnformeerd worden via het verslag van de Landbouw- en Visserijraad van 20 oktober as.
- Na publicatie in de Staatscourant zal RVO actief communiceren over de openstelling via de daarvoor reguliere communicatiekanalen.

Toelichting

Nieuwe en gewijzigde openstelling van Groen-Economisch Herstel

Er is gekozen om de subsidiemodule Investeringen voor Groen-Economisch Herstel van het EHF als basis te nemen voor de openstelling, en deze aan te passen naar de actuele omstandigheden. Op deze manier was het mogelijk om de openstelling snel te realiseren. De doelen van de openstelling in 2022 zijn aangepast, en de lijst met investeringen waar subsidie voor kan worden aangevraagd is met deze doelen in gedachten geactualiseerd. Zo is bij het aanpassen van de regeling specifiek rekening gehouden met investeringen die gericht zijn op het verminderen van het gebruik van fossiele brandstoffen, kunstmest en het gebruik van hernieuwbare energiebronnen. Bovendien zijn de investeringen op de lijst helpend aan de omslag die de land- en tuinbouwsector moet maken om bij te dragen aan de natuur en klimaatdoelen, de transitie in het landelijk gebied.

Voorwaarden van de POP3+ investeringsregeling 2022
Om heldere verwachtingen te scheppen ten aanzien van de subsidievoorwaarden van de POP3+ openstelling in 2022, is er voor gekozen om over deze openstelling te communiceren als de 'POP3+ investeringsregeling 2022'. Reden hiervoor is dat de openstelling een subsidiepercentage hanteert van 40 procent. Dit is het gangbare subsidiepercentage in de POP3+ context. Bij de openstelling van de subsidiemodule Groen-Economische Herstel, was dit echter 60 procent. Toen was er sprake van uitzonderlijke omstandigheden vanwege de coronapandemie. Dat is nu niet het geval. Begunstigden van de regeling zijn landbouwers. Er is, in tegenstelling tot de EHF-openstelling geen afwijkend en hoger subsidiepercentage voor jonge landbouwers. Het minimale subsidiebedrag is 20.000 euro, in plaats van de 25.000 euro bij de EHF-openstelling. Ook wordt er geen gebruik meer gemaakt van vereenvoudigde kostenopties.

Proces totstandkoming
De regelingstekst en investeringenlijst zijn tot stand gekomen in nauwe afstemming met beleidsdirecties bij LNV (DAD, DGS, NV, PAV, SKI, WJZ), EZK en diverse betrokken teams bij RVO. Daarnaast is de lijst voorgelegd aan provincies die in de laatste periode van 2022 ook POP3-openstellingen hadden, en bij de Unie van Waterschappen. Ook is er afstemming geweest over de investeringenlijst met een klankbordgroep met maatschappelijke partijen, met daarin vertegenwoordigd BoerenNatuur, LTO, NAJK, VAB, het Platform Groen Gas en de VNG. De lijst met investeringen is bovendien voorzien van een nieuw expertoordeel vanuit de Wageningen University and Research (WUR) voor wat betreft de toedeling van punten aan de investeringen. Ook zijn er, door de experts van de WUR, aanbevelingen gedaan over de algemene actualiteit en doeltreffendheid van de investeringen in deze openstelling. Waar dit nog mogelijk was in relatie tot het tijdig inregelen van de uitvoering van de regeling, zijn aanbevelingen overgenomen.

Aandachtspunten voor toekomstige openstellingen
Er is bij het opstellen van de POP3+ 2022 openstelling geprobeerd om leerlessen uit de Groen-economisch Herstel investeringen-openstelling mee te nemen. Het gaat enerzijds om ervaringen vanuit de uitvoering, maar ook om signalen vanuit het veld. Een belangrijk punt van kritiek vanuit maatschappelijke partijen betrof de puntentoekenning van deze regeling. Er is daarin gewerkt met een systematiek waarin investeringen een duurzaamheidsscore kregen. Investeringen met een hoge duurzaamheidsscore hebben meer kans om toegekend te worden, en bij veel aanvragen wordt geloot. Vanuit maatschappelijke organisaties is aangegeven dat dit bij aanvragers leidt tot een gevoel van willekeur. Het bleek in de beperkte tijdsperiode die beschikbaar was voor het ontwikkelen van de nieuwe openstelling echter niet mogelijk om de systematiek te veranderen. Deze is daarom alleen geactualiseerd. Mogelijke leerpunten rondom de POP3+ investeringsregeling 2022 worden geïnventariseerd voor de toekomst.

Uitvoering
De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) voert de regeling uit. Nederland moet op 31 december 2025 de declaraties bij de Europese Commissie indienen. Daarom is het van belang dat begunstigden hun verzoek tot

subsidieverstrekking tijdig indienen. De uiterste deadline daarvoor is 31 december 2024.

Totstandkoming van besluit tot nieuwe investeringenopenstelling onder POP3+ voorwaarden
Er zijn alternatieven overwogen waar het gaat om het grote animo voor de EHF-openstelling. Zo zijn mogelijkheden in beeld gebracht om het budget voor de EHF-investeringen openstelling op te hogen met budget uit het Transitiefonds voor Klimaat, Biodiversiteit en Water, en ook uit het Omschakelfonds. Vanwege de rangschikkingssystematiek van de EHF-openstelling bleek dit extra budget dan echter niet naar investeringen te gaan die bijdragen aan de specifieke doelen van die fondsen. Er is daarom voor gekozen om het budget niet op te hogen met middelen buiten het POP3+budget.

Daarnaast is ook een alternatieve inzet overwogen voor de resterende POP3+ middelen. Het voorstel van de Europese Commissie van 20 mei 2022, tot wijziging van de Verordening (EU) 1305/2013, bood hiertoe een mogelijkheid (COM (2022) 242 final). Met dit voorstel werd het mogelijk om steun te verlenen aan de landbouwers die het meest zwaar getroffen waren door de Russische invasie in Oekraïne. Uit een analyse door het Wageningen Economic Research (WEcR), werd duidelijk dat dit de glastuinbouw zou betreffen. Per bedrijf zou dit echter geresulteerd hebben in een beperkt steunbudget en gepaard zijn gegaan met hoge uitvoeringslasten. Er is niet gekozen voor deze invulling.

Bijlage 1: voorgestelde tekst in het verslag van de Landbouw- en Visserijraad

Openstelling Investeringsregeling POP3+ 2022
Van 1 december 2022 tot en met 31 januari 2023 zal er een openstelling plaatsvinden van de Investeringsregeling POP3+ 2022. Deze regeling is bedoeld om ondernemers te stimuleren in de aanschaf van duurzame investeringen voor hun bedrijf.

Doel van de openstelling
Er is voor de regeling een bedrag van 14 miljoen euro beschikbaar. Dit zijn resterende Rijksmiddelen uit het Plattelandsontwikkelprogramma (POP3+), dat eind 2022 afloopt. Doel van de openstelling is allereerst om de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen en synthetische meststoffen te reduceren, en de productie van hernieuwbare energie te stimuleren. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan een eerdere oproep van de Europese Commissie hiertoe in de context van de inval in Oekraïne, in relatie tot de nieuwe GLB-plannen. Er is gekozen voor de maatregel van de investeringsregeling omdat er veel animo was voor deelname aan de investeringsregeling binnen het Europees Herstelfonds (EHF). De POP3+ investeringsregeling zal voorsorteren op het Nationaal Strategisch Plan voor het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouwbeleid, dat ingaat vanaf 1 januari 2023. In het GLB-NSP wordt ingezet op een transitie en verdere verduurzaming van de Nederlandse landbouwsector.

Voorwaarden en communicatie
De subsidie kan worden aangevraagd door alle landbouwers. Er geldt een subsidiepercentage van 40 procent, en de openstelling vindt plaats onder de POP3+ voorwaarden. Verdere communicatie over de openstelling zal plaatsvinden via onder meer de reguliere kanalen van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, die de regeling uit zal voeren.